

Portosystemisk shunt – levershunt

Vi har tidigare, i CB nr 1/2009, publicerat en artikel om levershunt. I samband med den Holländska Cairnterrierklubbens jubileumsutställning i höstas arrangerades en föreläsning i ämnet. Föreläsare var bl a vet. Frank van Steenbeek som forskar i ämnet på veterinära fakulteten vid Utrecht universitet. Detta har föranlett att vi nu åter publicerar den tidigare artikeln och avslutar med ett par rön som framkom vid föreläsningen. Artikeln är hämtad direkt från SKK:s material "Anomalex".

Under fostertiden, då fostrets lever ännu inte arbetar, kommunicerar tikens blod med valpens genom navelvenen som går direkt in i valpens portosystem (vena porta). Portosystemet leder blodet rakt genom levern till bakre hälvenen (vena cava). Det innebär att blodet under fosterlivet leds (shuntas) förbi fostrets omogna levervävnad.

När valpen föds avbryts blodflö-

det genom navelvenen och normalt ska då fostrets shunt – förbindelsen mellan portosystemet och hälvenen – återbildas. Blodet i portosystemet skall därefter ledas in i levern. Portosystemet skall föra näring från tarmen till levern.

Flera shuntar

En onormal (direkt) förbindelse mellan portosystemet och vena cava

kallas porta-cava-shunt eller portosystemisk shunt (PSS). En sådan kan finnas inne i levern, vilket förekommer främst i storsvuxna raser, eller utanför levern. Det senare mer vanligt hos småsvuxna raser. En hund kan även ha flera shuntar.

Symtomen vid porta-cava-shunt orsakas av att levern inte kan utföra sina arbetsuppgifter eftersom blodet inte leds in i den på normalt sätt.

Blodet blir därav mättat med slag-
gprodukter, särskilt från nedbryt-
ningen av protein (äggviteämnen).
Symtomen debuterar oftast hos unga
hundar, men kan enstaka gånger
dröja ända till medelåldern. I lind-
riga fall blir hunden endast allmänt
trött. I svårare fall kan den bli kraft-
igt påverkad, nästan medvetlös,
kort efter en proteinrik måltid. Mag-
och tarmstörningar förekommer,
liksom ökad, pervers eller nedsatt
aptit. Ofta verkar hunden piggast när
den matvägrar (blodet är fritt från
slaggprodukter). Många drabbade
hundar dricker mycket och bildar
stora urinvolymer.

Speciell röntgenundersökning

Diagnosen ställs genom bestäm-
ning av mängden gallsyra i blodet
före och efter utfodring, förekom-
sten av biuratkristaller i urinen och
genom undersökning med ultraljud
och/eller en speciell röntgenunder-
sökning där man sprutar in kontrast-

medel i portasystemet via mjälten.

PSS förekommer sporadiskt i
många raser. I Australien finns PSS
hos Australian Cattle Dog, Malteser
och Old English Sheepdog. Från
Storbritannien beskrivs sjukdomen
hos ett par hundar av rasen dvärg-
schnauzer och från Storbritannien
och Australien rapporteras enstaka
fall hos Welsh Corgie. PSS har där
också förekommit familjärt inom
rasen Amerikansk Cockerspaniel.

I USA anses dessutom följande
raser predisponerade: Cockerspaniel,
Dobermann, Golden Retriever, Lab-
rador Retriever, Pudel, Schäfer och
Yorkshireterrier.

Följande anges ha PSS något oftare
än övriga raser: Cairnterrier, Mops
och Skotsk Terrier.

Enstaka fall

I Sverige har enstaka fall påvisats
hos över tjugo olika raser. I Norden
(inkl. Sverige) har anomalin särskilt
uppmärksammat hos Irländsk varg-

hund. En autosomal recessiv eller
polygen arvgång har föreslagits.

Vid föreläsningen i Holland fram-
kom följande uppgifter:

- För att producera en avkomma
med levershunt måste den skadade
genen, eller två eller fler gener,
nedärvas från båda föräldrarna.

- Det bästa och säkraste sättet
att ta reda på om en valp är drab-
bad eller ej är ett blodtest. En valp
som förklarats fri från sjukdomen
kommer inte heller senare att få
densamma. Denna test är dock
mycket känslig och blodprovet
måste analyseras inom 30–60 mi-
nuter efter provtagningen. De flesta
veterinärstationer har ej heller den
utrustning som krävs för analysen.
Testen kan även ge ett felaktigt
positivt besked så det bör verifieras
genom andra testmetoder så som t ex
ultraljud eller CT-scanning.

- Stora förhoppningar finns att
man inom några år ska ha fått fram
en tillförlitlig gentest för PSS.